

Talousvaliokunnan mietintö n:o 1 hallituksen esityksestä kulutusluottoja koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunta on 13 päivänä kesäkuuta 1985 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 88/1985 vp. kulutusluottoja koskevaksi lainsäädännöksi. Talousvaliokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 13 päivänä kesäkuuta 1985 talousvaliokuntaan lähettämän ed. Alakapeen ym. toivomusaloitteen n:o 40/1983 vp. kulutusluottolainsäädäntöä koskevan esityksen antamisesta.

Talousvaliokunta on pyytänyt hallituksen esityksestä pankkivaliokunnan lausunnon. Pankkivaliokunnan lausunto n:o 1 on tämän mietinnön liitteenä.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina hallitusneuvos Matti Vuoria kauppa- ja teollisuusministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Kaarina Buure-Hägglund oikeusministeriöstä, hallitusneuvos Antti Hartikka valtiovarainministeriöstä, toimistopäällikkö Marita Wilska elinkeinohallituksesta, toimistopäällikkö Erik Mickwitz kuluttaja-asiamiehen toimistosta, ylitarkastaja Rauni Hagman kilpailuasiamiehen toimistosta, ylijohdaja Jussi Linnamo pankkitarkastusvirastosta, puheenjohtaja Kauko Huttunen markkinatuomioistuimesta, pääsihteeri Pirkko Raunemaa kuluttajaneuvostosta, oikeustieteen tohtori Virpi Tiili Keskuskauppakamarista, oikeustieteen kandidaatti Arto Kettunen Kaupan Keskusvaliokunnasta, toimitusjohtaja Ukko Laurila Vähittäiskaupan Keskusliitosta, puheenjohtaja Matti Niemi Suomen Rahoitusyhtiöiden Yhdistyksestä, varatoimitusjohtaja Guy Wires Suomen Tukku-kauppiain Liitosta, toiminnanjohtaja Leena Simonen Kuluttajaneuvontaliitosta sekä lakimies Pekka Puputti Autoalan Keskusliitosta ja Autotuotajat r.y.:stä ja varatuomari Erik Rönneberg Autotuotajat r.y.:stä.

Hallituksen esityksellä pyritään yhtenäistämään säännöksiä, jotka koskevat kuluttajille myönnettäviä luottoja niissä tapauksissa, joissa myyjän ja ostajan välinen sopimus ja luotto ovat

välittömässä yhteydessä toisiinsa. Keskeinen tavoite on vahvistaa kuluttajan oikeusturvaa tällaisissa luottosuhteissa. Lähinnä pyritään vaikuttamaan markkinointiolosuhteisiin ja tätä kautta antamaan kuluttajalle perusteita ratkaista asia.

Kulutusluottoja koskeva lainsäädäntö koskisi eräin poikkeuksin kaikkia luottomuotoja riippumatta siitä, onko kysymys lainasta vai maksuajan myöntämisestä. Luottoa ei saisi käyttää pääasiallisena markkinointikeinona ja markkinoinnissa olisi ilmoitettava todellinen vuosikorko. Kulutusluottoja koskevia sopimuksia säädeltäisiin lailla ja kuluttajan määräysvaltaa ja väiteoikeutta laajennettaisiin ja toisaalta luotonantajan oikeuksia supistettaisiin jossain määrin. Valtioneuvosto voisi määrätä eräistä kulutusluottoihin liittyvistä seikoista. Kulutusluottoja koskevien säännösten noudattamista valvoisivat kuluttaja-asiamies ja elinkeinohallitus. Säännösten rikkomisesta voisi seurata kieltotuomio tai rangaistus. Eräiltä osin kauppa- ja teollisuusministeriö voisi antaa tarkempia määräyksiä.

Toivomusaloitteessa n:o 40/1983 vp. ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus antaisi kiireellisesti eduskunnalle esityksen kulutusluottolaiksi.

Kulutusluottojen säätelyllä on erityistä merkitystä, koska elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä sopimussuhteessa sekä kolmannen osapuolen, luotonantajan suhteen kuluttaja on yleensä tiedoiltaan ja taidoiltaan heikompi osapuoli, joten hänelle on erityisesti annettava suojaa. Kuluttajansuojan kehittämistä on jatkettava myös muissa suhteissa kuin luototuksessa. Suojan antamisessa ovat myös niin yleinen tiedottaminen kuluttajille, vaikuttaminen markkinointikeinoin kuin sopimussuhteen ja maksujärjestelyjen säätely tärkeitä tekijöitä. Markkinointiin vaikuttamisella on merkitystä myös kuluttajien ylivelkaantumisen välttämiseksi, mihin onkin kiinnitettävä keskeistä huomiota kuluttajansuojaa edelleen kehitettäessä. Valtioneuvoston tulee tar-

vittaessa käyttää mahdollisuutta määrätä käteishinnan osuudesta ja luototuksen maksujärjestelyistä ylivelkaantumisen estämiseksi.

Kuluttajan oikeusturvan vahvistaminen kulutusluottosuhteissa ja valinnan mahdollisuuksien helpottaminen vertailtavuuden parantamiselle lisäävät kuluttajan mahdollisuuksia tehdä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja ja vaikuttaa oikeusasemaansa. Kuluttajansuojan kannalta on myös olennaista, ettei se seikka, kuka on luottosuhteessa velkojana, vaikuta kuluttajan oikeusasemaan ja poista hänen mahdollisuuttaan tehdä väitteitä tavarain virheestä.

Kulutusluottojen markkinoinnissa antavat toisaalta todellisen vuotuisen koron ilmoittaminen ja toisaalta käteishinnan ja luottohinnan ilmoittaminen kuluttajalle mahdollisuuden vertailla eri vaihtoehtojen ja luottomahdollisuuksien edullisuutta. Todellisen vuosikoron ilmoittaminen antaa vertailumahdollisuuden niissä tapauksissa, joissa eri tuotteita ja erilaisia luottomuotoja vertaillaan keskenään, koska se ottaa huomioon myös erilaiset maksuajat ja luoton lyhennysohjelmat. Hintojen vertailulla saadaan selkeästi esille yksittäisen hyödykkeen ostopäätökseen vaikuttavat seikat, joten molempien, sekä todellisen koron että käteishinnan ja luottokustannusten ilmoittamista markkinoinnissa tulee edistää.

Todellisen vuosikoron ilmoittamiseen liittyy hallituksen esityksen perustelujen mukaan ongelmia. Todellisen vuosikoron ilmoittamisvelvollisuus ei saa aiheuttaa kaupalle kohtuuttomia vaikeuksia. Tästä syystä valiokunta korostaa hallituksen esityksen perusteluistakin ilmenevää tarvetta neuvotella elinkeinonharjoittajien kanssa vuosikoron laskenta- ja ilmoittamismenetelmistä.

Hallituksen esityksen liitteenä olevan asetuksen mukaan todellinen vuosikorko olisi ilmoitettava vain, jos se elinkeinonharjoittajan tarjoamien luottoehtojen mukaan voi nousta yli 20 prosenttiin. Pankkivaliokunnan lausuntoon viitaten talousvaliokunta yhtyy pankkivaliokunnan käsitykseen, että korkorajana 20 prosenttia on liian korkea ja pitää perusteltuna 16 prosenttia, joka on korkolain mukainen viivästyskorko.

Hallituksen esityksen 1 §:n mukaan tässä laissa kulutusluotolla tarkoitetaan vain sellaista luottoa, jonka antaa myyjä tai palveluksen suorittaja itse tai muu elinkeinonharjoittaja myyjän tai palveluksen suorittajan kanssa tekemänsä sopimuksen tai muun kuluttajan luottotamista koskevan järjestelyn perusteella. Säännöksen soveltamisessa on keskeistä toisaalta luoton myöntämisen sitominen muuhun toimeen eli tietyn hyödykkeen

tai palveluksen ostamiseen ja toisaalta se, että kaikki tietyn hyödykkeen tai palveluksen ostamiseen sidotut luotot tulevat lain soveltamisalaan riippumatta luottoa myöntävän elinkeinonharjoittajan juridisesta muodosta. Kun pankit eivät nykyisin valiokunnan saaman selvityksen mukaan harjoita sellaista luotonantoa, joka tulisi 7 luvun säännösten alaiseksi, eivät säännökset koske pankkeja. Jos pankki myöntää myyjän tai palveluksen suorittajan kanssa tekemänsä sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella luottoja, tulee kuluttajansuojan heikomman osapuolen suojelun periaatteiden mukaisesti koskea kuluttajaa, koska suoja ei saa valiokunnan käsityksen mukaan olla siitä riippuvainen, kuka luoton myöntää. Sopimuksena pankin ja myyjän välillä ei voida pitää sitä, että myyjä jälkikäteen suostuu asettamaan vakuuden kuluttajan luotosta. Kuluttajansuojalain 7 luvun 25 §:n valvontasäännökset koskevat pankkeja vain, jos ne myöntävät lain tarkoittamia kulutusluottoja, ja vain kulutusluottoja koskevan valvonnan kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Pankkien yleiseen asiakassuojaan ja pankkisalaisuuteen ei säännöksen nojalla voida puuttua, vaan pankkien valvonta kuuluu muun lainsäädännön nojalla pankkitarkastusvirastolle.

Talousvaliokunta ehdottaa lain 3 §:ää tarkennettavaksi siten, että eräät leasing-sopimuksiin liittyvät ongelmat tulevat lailla selkeästi säädellyiksi.

Hallituksen esityksen 7 luvun 23 §:ssä säädetään, missä tapauksissa voidaan antaa elinkeinonharjoittajalle kielto jatkaa tai uudistaa kuluttajansuojan kannalta haitallinen menettely. Valiokunnan käsityksen mukaan ei ole perusteita rajata hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla mahdollisuutta antaa kieltoa, joten valiokunta ehdottaa säännöksen kirjoitettavaksi tältä osin yleisempään muotoon siten, että se koskee kaikkea otsakkeiden "kulutusluottojen markkinointi" ja "kulutusluottosuhdetta koskevat säännökset" alla mainittuja elinkeinonharjoittajan toimia.

Lakiehdotuksen tarkoituksena ei ole, että kulutusluotot jäisivät kuluttajansuojalain 2 ja 3 luvussa säädettyjen yleislausekkeiden soveltamisalan ulkopuolelle. Jotta ei synny epäselvyyttä siitä, koskevatko myös kyseiset yleislausekkeet kulutusluottoja, jota sääntelyä kuluttajansuojalain ehdotettu 7 luku täydentää, ehdottaa valiokunta 23 ja 24 §:ssä säädetty kieltoimenettelyä ja uhkasakon asettamista koskevat säännökset korvattavaksi viittauksella kuluttajansuojalain 2 ja 3 luvun mukaan annettaviin vastaavansisältöisiin säännöksiin kieltojen antamisesta ja uhkasakon aset-

tamisesta. Muutoksesta aiheutuu myös tekninen korjaus 25 (26) §:n 3 momenttiin.

Toivomusaloitteen n:o 40/1983 vp. valiokunta ehdottaa hylättäväksi, koska hallituksen esitys täyttää siinä esitetyn toivomuksen.

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja

että hallituksen esitykseen sisältyvä ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Laki

kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 20 päivänä tammikuuta 1978 annettuun kuluttajansuojalakiin (38/78) uusi näin kuuluva 7 luku, jolloin nykyinen 7 luku siirtyy 8 luvuksi:

7 luku

Kulutusluotot

Määritelmät ja soveltamisalan rajoitukset

1 ja 2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 §

Tämän luvun säännöksiä sovellettaessa rinnastetaan:

(1 kohta kuten hallituksen esityksessä)

2) luottokauppaan vuokra- tai muu sellainen sopimus, jonka nojalla tavara luovutetaan kuluttajan hallintaan ja jonka ehtojen mukaan tavarankäteishinta ja luottokustannukset tulevat suorituiksi vuokratkaudella tai jonka ehdot muutoin osoittavat, että sopimuksen tarkoituksena on, että kuluttaja tulee tavarankäteishintajaksi.

4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Kulutusluottojen markkinointi

5—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Kulutusluottosuhdetta koskevat säännökset

10—20 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Määräystenantovaltuus

21 ja 22 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Valvonta ja seuraamukset

23 §

Elinkeinonharjoittajaa, joka rikkoo tämän luvun markkinointia tai kulutusluottosuhdetta koskevia säännöksiä taikka 21 tai 22 §:n nojalla annettuja määräyksiä, voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tällaista menettelyä taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kiellon määräämisestä ja sen tehostamisesta uhkasakolla säädetään 2 ja 3 luvussa.

(2 mom. poist.)

24 §

(Poist.)

24 §

(Kuten hallituksen esityksen 25 §)

25 (26) §

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Sitä, joka rikkoo 23 §:ssä tarkoitetun uhkasakolla tehostetun kiellon, ei kuitenkaan voida tuomita rangaistukseen samasta teosta.

Voimaantulo- ja soveltamissäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Edelleen talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että toivomusaloite n:o 40/1983 vp. hylättäisiin.

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Rajantie ja varapuheenjohtaja Laurila sekä jäsenet Alho,

Helle, Ikonen, Jouppila, Kietäväinen, Lehtinen, Lindroos, Mäkipää, Söderström ja Vihriälä.

Vastalause

Pidämme lakiehdotusta muutoin perusteltuna, mutta esitämme, ettei kulutusluottoja koskevan luvun säännöksiä sovelleta pankkien myöntämiin luottoihin. Ehdotamme myös 6 §:ään muutosta vuosikoron ilmoittamisvelvollisuudesta.

Katsomme, että 7 luvun soveltaminen myös pankkien myöntämiin luottoihin vaarantaa pankkialaisuuden säilymisen. Valiokunnassa kuullun asiantuntijalausannon mukaan lain perusteella voisi 800 uutta kuluttajaviranomaista päästä kuluttajien pankkitietoihin käsiksi. Toteamme edelleen, kuten pankkivaliokunnan lausuntoon liitettyssä eriävässä mielipiteessä, että pankkitoiminnan kannalta lakiehdotuksen tulkinnanvaraiset säännökset ja osittain epäselvät perustelut ovat omiaan aiheuttamaan tulkintaerimielisyyksiä ja valvontaviranomaisten välisiä ristiriitoja. Näin ollen lain soveltamisalan selventämiseksi ja tulkintaerimielisyyksien välttämiseksi lakiehdotuksen 1 §:ssä olisi selvästi mainittava, ettei luvun säännöksiä sovelleta pankkien myöntämiin luottoihin.

Valiokunta hyväksyi 6 §:n sen sisältöisenä, että kertaluottoa markkinoitaessa on ilmoitettava todellinen vuosikorko. Ruotsissa saadut kokemukset vuosikoron ilmoittamisesta ovat osoittaneet, etteivät säännösten hyvät tavoitteet ole toteutuneet. Kuluttajat eivät ole pystyneet omaksumaan todellisen vuosikorkokäsitteen sisältöä, ja vielä vähemmän pystyneet käyttämään hyväkseen tietoja todellisesta vuosikorosta eli arvioimaan todellista vuosikorkoa koskevien tietojen reaalista merkitystä sinänsä sekä verrattuna vaihtoehtoisen

luottotarjouksen toisenlaiseen korkoon. Todellisen vuosikoron informaatioarvoa voidaanakin pitää kyseenalaisena. Päinvastoin, jos todellinen vuosikorko ilmoitetaan ilman, että samalla ilmoitetaan käteishinta ja luottohinta, saattaa kuluttaja tulla jopa harhaanjohtetuksi. Tämä johtuu siitä, että kuluttajan maksettavaksi tuleva markkamääräinen todellinen vuosikorko voi vaihdella huomattavastikin, vaikka lähtökohtana pidettäisiin yhtä ja samaa todellista vuosikorkoprosenttia, luottohintaa ja maksuaikaa. Markkamääräiset erot syntyvät maksuerien suuruuteen ja aikatauluun liittyvistä eroavaisuuksista.

Lisäongelman vuosikoron ilmoittamisessa tuo se, että oikean kaavan löytäminen vuosikoron laskemiselle on vaikeaa sekä että kaavan käyttökelpoisuus vähittäiskauppatasolla olisi suuri ongelma. Vähittäismyyjät eivät luonnollisestikaan pysty käytännössä monimutkaisia kaavoja käyttämään hyväkseen. Käytännössä nämä tekniset vaikeudet johtaisivat todennäköisesti siihen, ettei kauppiaas voisi enää joustaa maksujärjestelyissä. Tämän vuoksi ehdotamme, ettei vuosikoron ilmoittaminen olisi pakollista, kuitenkin niin, että jos korko ilmoitetaan, se tulisi ilmoittaa todelliseen vuosikorkona.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muutoin sellaisenaan paitsi että 1. lakiehdotuksen 1 ja 6 § hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1 §

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta pankkien myöntämiin luottoihin.

6 §

Jos kulutusluottoa markkinoitaessa ilmoitetaan korko, se on ilmaistava todellisena vuosikorkona. Jos ilmoitetaan hyödykkeen käteishinta, on samalla ilmoitettava sen luottohinta.

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 1986

Ritva Laurila

Riitta Jouppila

EDUSKUNNAN
PANKKIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

13 päivänä helmikuuta 1986

Lausunto n:o 1

Talousvaliokunnalle

Talousvaliokunta on kirjeellään 19 päivältä syyskuuta 1985 pyytänyt pankkivaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 88/1985 vp. kulutusluottoja koskevaksi lainsäädännöksi.

Asian johdosta valiokunnassa ovat olleet asian-
tuntijoina kuultavina lainsäädäntöjohtaja Leif Se-
vön ja lainsäädäntöneuvos Kaarina Buure-Hägg-
lund oikeusministeriöstä, vs. johtokunnan jäsen
Markku Puntila Suomen Pankista, ylijohtaja Jussi
Linnamo ja osastopäällikkö Seppo Kiviniemi
pankkitarkastusvirastosta, kuluttaja-asiamies Ger-
hard af Schultén, varapuheenjohtaja Sirkka-Liisa
Anttila kuluttajaneuvostosta, toimitusjohtaja Ka-
levi Kauniskangas Pankkien neuvottelukunnasta,
markkinointioikeudellinen asiamies Virpi Tiili
Keskuskauppakamarista, lakimies Kai Heinonen
ja sihteeri Ritva Yliluoma Suomen Rahoitusyhti-
öiden Yhdistyksestä sekä toimitusjohtaja Seppo
Jyrkämä Luottokunnasta.

Pankkivaliokunta on käsitellyt asiaa lähinnä
omaan toimialaansa kuuluvilta osin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kulut-
tajansuojalakiin uudeksi 7 luvuksi lisättäisiin kul-
tusluottojen markkinointia, kulutusluottosuh-
detta, määräystenantovaltuuksia sekä valvontaa ja
seuraamuksia koskevat säännökset. Lailla on tar-
koitus luoda yhtenäinen säännöstö kaikkia sellai-
sia kuluttajille kulutushyödykkeen hankkimiseksi
myönnettäviä luottoja varten, joissa kauppa tai
palvelussopimus ja myönnettävä luotto ovat kiin-
teässä yhteydessä toisiinsa. Luvun säännöksiä so-
vellettaisiin vain osittain sellaiseen kulutusluot-
toon, joka on maksettava enintään kahden kuu-
kauden kuluessa myydyin tavarain luovuttamisesta
tai palveluksen suorittamisesta.

Kulutusluottojen markkinointisäännösten mu-
kaan kulutusluoton myöntäminen ei saisi käyttää
pääasiallisena markkinointikeinona markkinoita-
essa kulutushyödykkeitä. Kerta- ja tililuottoa
markkinoitaessa olisi ilmoitettava todellinen vuosikorko, joka käsittää kaikki luottokustannukset vuosikoroksi muutettuna. Asetuksella voitaisiin

säätää, että todellinen vuosikorko on ilmoitettava
vain, jos se voi nousta asetuksessa määrättyä
prosenttia korkeammaksi.

Kerta- ja tililuotosta olisi tehtävä kirjallinen
sopimus, jossa olisi mainittava kaikki sopimus-
ehdot. Kuluttajalta ei saisi periä maksua, korkoa,
hyvitystä tai korvausta, jos siitä ei ole otettu
ehtoa sopimukseen.

Jos kuluttajalla olisi myyjän sopimusrikkomuk-
sen vuoksi oikeus pidätyä maksusta, saada hin-
nanpalautusta, vahingonkorvausta tai muu raha-
suoritus, hänellä olisi sama oikeus myös kaupan
tai palveluksen rahoittanutta luotonantajaa vas-
taan.

Kulutusluottoon perustuvasta saatavasta ei saisi
ottaa kuluttajan tai hänen kanssaan yhteisessä
taloudessa elävän vekselisitoumusta tai muuta
juoksevaa sitoumusta. Kulutusluoton perimiseksi
ei myöskään saisi käyttää trattaa.

Kuluttajalla olisi oikeus maksaa kulutusluotto
ennen sen erääntymistä. Hänellä olisi myös oi-
keus määrätä, mitä useammista saman luotonan-
tajan saatavista hänen suorituksellaan lyhenne-
tään.

Luvun säännösten noudattamista valvoisivat
kuluttaja-asiamies sekä elinkeinohallitus ja sen
alaiset lääninhallitusten hintatarkastajat. Sään-
nösten rikkomisesta voisi seurata eräiden siviilioi-
keudellisten seuraamusten lisäksi kieltotuomio
tai rangaistus.

Ehdotetut 7 luvun säännökset koskevat ta-
pauksia, joissa luotonantajana on myyjä itse tai
luoton antaa muu elinkeinonharjoittaja myyjän
kanssa tekemänsä sopimuksen tai muun järjeste-
lyn perusteella myyjän asiakkaiden luottottamisesta.
Tällaista toimintaa on esimerkiksi luottokort-
tiluoton myöntäminen myyjän asiakkaille. Sen
sijaan tavallinen pankkilaina, jonka käyttö ei ole
sidottu määrättyyn myyjään tai määrättyyn ket-
juun, ei ole 7 luvussa tarkoitettu kulutusluotto
silloinkaan, kun luotonsaaja on ilmoittanut käyt-
tävänsä luottoa kulutushyödykkeen hankkimista

varten. Kun pankit eivät tällä hetkellä itse harjoita sellaista luotonantoa, joka tulisi 7 luvun säännösten alaiseksi, vaan kanavoivat tällaisen toiminnan rahoitusyhtiöidensä kautta, ehdotetut säännökset eivät koske pankkeja.

Myös ehdotuksen 25 §, joka koskee valvontaa ja velvollisuutta esittää valvontaviranomaisille valvonnan kannalta tarpeelliset asiakirjat, soveltuu vain 7 luvussa säänneltyihin kulutusluottoihin. Kun pankit eivät myönnä sellaisia luottoja, joita 7 luvussa säännellään, 25 § ei aiheuta muutosta pankkien valvonnassa.

Hallituksen esitykseen liittyvän asetusluonnoksen mukaan olisi elinkeinonharjoittaja velvollinen ilmoittamaan kuluttajansuojalain 7 luvun 6

ja 9 §:ssä tarkoitettussa markkinoinnissa todellisen vuosikoron vain, jos se elinkeinonharjoittajan tarjoamien luottoehtojen mukaan voi nousta yli 20 prosenttiin. Valiokunnan käsityksen mukaan mainittu prosenttiluku on liian suuri etenkin matalan inflaation aikana ja pitää 16 prosenttia perusteltuna. Tällöin se olisi sama kuin korkolaisessa mainittu viivästyskorko.

Edellä olevan perusteella pankkivaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Knuuttila, varapuheenjohtaja Tuomaala (osittain), jäsenet Almgren, Junnila, Jyrkilä, Järvisalo-Kanerva

(osittain), Kanerva, Maijala, Norrback, Pohto, Rajantie, Skinnari ja Söderström (osittain) sekä varajäsen A-L. Jokinen.

Eriäviä mielipiteitä

I

Vaikka pankit eivät harjoitakaan lakiehdotuksen 1 §:n mukaista luotonantoa, lakiehdotuksessa on sellaisia säännöksiä, muun muassa 14, 25 ja 23 §:t, jotka saattavat tulla sovellettaviksi myös pankkitoiminnassa. Pankkitoiminnan kannalta lakiehdotuksen tulkinnanvaraiset säännökset ja osittain epäselvät perustelut ovat omiaan aiheuttamaan tulkintaerimielisyyksiä ja valvontaviranomaisten välisiä ristiriitoja. Näin ollen lain soveltamisalan selventämiseksi ja tulkintaerimielisyyk-

sien välttämiseksi lakiehdotuksen 1 §:ssä olisi selvästi mainittava, että luvun säännöksiä ei sovelleta pankkien myöntämiin luottoihin.

Edellä olevan perusteella kunnioittaen ehdotamme,

että lakiehdotuksen 1 §:ään lisättäisiin näin kuuluva uusi 2 momentti: "Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta pankkien myöntämiin luottoihin."

Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 1986

Tuure Junnila

Esko Almgren

Ilkka Kanerva

II

Eriävänä mielipiteenäni pankkivaliokunnalta pyydettyyn lausuntoon hallituksen esityksestä n:o 88/1985 vp. esitän seuraavaa:

Kulutusluottoja koskevassa lakiehdotuksessa on keskeisintä pankkivaliokunnan kannalta se, koskeeko laki pankkeja. Hallituksen esityksessä asiaa ei ole selkeästi sanottu. Pankkivaliokunnan enemmistö on lausunnossaan tämän maininnut, mutta ei ole halunnut, että asia mainittaisiin lain pykälässä, niinkuin pidän välttämättömänä.

Tiedossa on, että lakiehdotuksen aikaisemmissa valmisteluvaiheissa lakiluonnoksen 1 §:ssä on ollut 2 momentti, jossa on ollut kirjoitettuna säännös siitä, että kyseessä olevan luvun säännöksiä ei sovelleta pankin myöntämään luottoon. Myöhemmissä valmistelun vaiheissa tämä momentti on jostain syystä poistettu.

Kun lakiehdotuksen perustelut ja lakiteksti

ovat tässä suhteessa jossain määrin ristiriitaiset, pidän välttämättömänä, että asia mainitaan selkeästi lain pykälässä.

On selvää, että pankkitoiminnassa asiakkaan suojan täytyy olla hyvällä kannalla, jopa jossain määrin parempikin kuin eräillä muilla aloilla. Tämän tavoitteen kannalta on hyvin tärkeätä, että tätä asiaa valvoo pankkitarkastusvirasto, jolla on sitä varten riittävä asiantuntemus ja joka omassa lausunnossaan on myös ehdottanut lakiin lisättäväksi edellä mainitun määräyksen.

Edellä esitetyn perusteella ehdotan,

että kulutusluottoja koskevan lakiehdotuksen 1 §:ään sisällytetään uusi 2 momentti, joka kuuluisi seuraavasti: "Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta pankin myöntämään luottoon."

Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 1986

Matti Maijala